

RÅDIGHEDSADMINISTRATIONEN I A-KASSERNE
OG HVORFOR DEN ER VIGTIG

23. januar 2024

KLR

HVAD ER DET DER RÅDIGHED?

Hvis man er ledig og vil have dagpenge, skal man stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Det er simpelthen en grundlæggende betingelse for ret til dagpenge, dvs. for en udbetaling.

Dagpengesystemet er et forsikringsystem – man forsikrer sig mod ledighed, dvs. "tab af arbejde". Bliver man ledig, kan man få dagpenge for det antal timer, man er ledig for – op til 160,33 timer på en måned, svarende til fuld tid.

Man kan tale om 2 led i rådighedsforpligtelsen: Første led handler om, at der til enhver tid kun kan udbetales dagpenge, hvis den ledige står fuldt ud til rådighed for arbejde, dvs. kan og vil arbejde. Det andet led handler om, at den ledige står til rådighed for en aktiv indsats, dvs. kan og vil tage del i samtaler, opkvalificering og aktivering for herigennem at vende hurtigt tilbage til arbejdsmarkedet. De 2 led hænger tæt sammen – at stå til rådighed for en aktiv indsats er jo også at stå til rådighed for arbejde og omvendt. Ledige skal derfor stå til rådighed i begge led.

Fokus er ofte på det andet led – altså rådigheden for den aktive indsats, samtaler og aktivering. Formentlig fordi det er nemt at måle og kontrollere. Men det første led er lige så vigtigt – ikke mindst i a-kasserne, for det er det led, der griber ind i alle regler og alle dele af a-kassernes administration.

Dermed er dét at stå til rådighed for arbejdsmarkedet så meget mere end at stå til rådighed for en aktiv beskæftigelsesindsats.

REGLERNE OM RÅDIGHED

At det er så meget mere, ser man også afspejlet i reglerne, ikke mindst i reglerne om rådighed.

Ser man ned i rådighedsbekendtgørelsen, så handler kun få regler om dét at stå til rådighed for den aktive indsats gennem samtaler og aktivering mv. Langt de fleste regler handler om dét at stå til rådighed for arbejde – og om hvordan det er en betingelse for at få udbetalt dagpenge.

Som eksempel kan nævnes regler om overtagelse af arbejde, om jobsøgning, om rådighed og sygdom, om rådighed og uddannelse, om begrænsninger i den lediges rådighed, fx borgerligt ombud og orlov fra arbejde samt andre retlige eller faktiske forpligtelser som begrænser rådigheden, om sæsonarbejde og forbehold af arbejdskraft og om rådighed ved arbejde på mindre end fuld tid med supplerende dagpenge mv.

De regler, der handler om rådighed som betingelse for at få udbetalt dagpenge, finder man også afspejlet i en lang række andre regelsæt – igen fordi dét at stå til rådighed griber ind i alt.

Ikke mindst finder man det i reglerne om selvforskyldt ledighed, hvorefter a-kasserne sanktionerer i de sager, hvor den ledige ikke har villet arbejde eller tage del i den aktive indsats.

DET HELE HÆNGER SAMMEN

De ledige skal selvfølgelig stå til rådighed for en aktiv indsats.

Indsatsen ligger både i a-kassen og i jobcenteret, da de ledige skal til samtaler begge steder, og da både jobcenter og a-kasse kan sætte forskellige aktiviteter i værk for den ledige. Jobcentrene kan herudover iværksætte aktivering.

Hvis der bliver rejst tvivl om den lediges rådighed for den aktive indsats, bliver der samtidig rejst tvivl om, om der kan udbetales dagpenge. Og derfor ser a-kassen på det samlede billede af den lediges rådighed, hver gang den ser på en sag. A-kassen ser således ikke kun på, om der skal sanktioneres for et enkeltstående forhold, men også for om dette forhold bunder i noget mere grundlæggende omkring den lediges rådighed. Ingen af delene giver i sig selv det fulde billede af den lediges rådighed, da det hele hænger sammen.

A-kasserne udbetaler dagpengene, og rådigheden er den absolutte betingelse for udbetalingen. Derfor er det også vigtigt, at det er *a-kasserne*, der administrerer og behandler sagerne om de lediges rådighed, også sager om rådigheden for den aktive indsats.

A-kassen hæfter i øvrigt økonomisk for dagpenge, som måtte blive udbetalt med urette til et medlem, som ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet. A-kassen hæfter også økonomisk, hvis den ikke sanktionerer efter reglerne eller trækker den ledige i dagpengene for manglende rådighed. De dagpenge, som a-kassen ikke vil få refusion fra staten for, må a-kassen dermed selv betale. I sidste ende er det a-kassens medlemmer, der betaler – via administrationsbidraget til a-kassen.

Det giver a-kasserne et stærkt incitament til at have styr på rådighedsadministrationen – og understreger vigtigheden af, at det er a-kasserne selv, der står for administrationen. Hermed følges ansvar og økonomi ad.

SAMSPILLET MELLEM JOBCENTRE OG A-KASSER I SAGER OM RÅDIGHED

I dag sendes der en underretning fra jobcenteret til a-kassen, hvis jobcenteret mener, at der skal rejses en sag om rådighed for den aktive indsats efter *et konkret forhold*, eller hvis jobcenteret mener, at der kan rejses tvivl om den lediges *generelle* rådighed. Underretningen behandles af a-kassen – som herefter vil undersøge sagen og komme frem til, om den ledige fortsat kan vurderes til rådighed. Hvis den ledige ikke kan vurderes til rådighed, stopper udbetalingen af dagpenge – enten indtil den ledige igen kan vurderes til rådighed, eller indtil den ledige har haft arbejde i mindst 300 timer inden for en periode på 3 måneder.

Vurderes den ledige til rådighed, ser a-kassen på, om sagen alligevel skal have dagpengemæssige konsekvenser for den ledige, fx i form af sanktion eller et træk i dagpengene.

Fra årsskiftet 2024 er der etableret en ny digital model for underretningssager, som vil sikre, at der skabes mere transparens og bedre dialog mellem jobcentre og a-kasser om de sager, der rejses – og som samtidig sikrer, at den ledige får besked af jobcenteret om, at der er rejst en sag – og selvfølgelig (og som hidtil) får en afgørelse i sin sag af a-kassen.

Jobcentre og a-kasser venter sig meget af den nye underretningsmodel.

KORREKT RÅDIGHEDSADMINISTRATION MED FOKUS PÅ ORDENTLIGHED

Rådighedsadministrationen er ikke ny for a-kasserne – de har altid administreret reglerne om rådighed, da de er bundet op på udbetalingsreglerne.

Selv om rådighed griber ind i administrationen af nærmest alle regler, er der en særskilt rådighedsadministration i a-kasserne i dag, som handler om

- at vejlede de ledige om pligten til at stå til rådighed, herunder pligten til at tage del i den aktive indsats,
- at vejlede de ledige om job og jobsøgning og pligten til at registrere jobsøgningen i en digital joblog,
- at fastlægge kravene til de lediges jobsøgning,
- at følge op, som minimum månedligt, på den registrerede jobsøgning og på ansøgninger uploadet i jobloggen,
- at følge op på enhver tvivl om den lediges rådighed, hvad end den opstår i forbindelse med ledigmeldelse, udbetalingen af dagpenge, underretninger fra jobcentre eller andre eller opstår ved en samtale med den ledige mv.,
- at holde samtaler med den ledige – som led i kontaktførelsen og herudover,
- at sanktionere ledige.

A-kasserne er underlagt kontrol ift. administrationen af rådighed – en kontrol der bl.a. omfatter revision og temarevision, forskellige kontrolspor, benchmark og målinger, herunder af de lediges registrerede jobsøgning, afholdelse af samtaler og rådighedssanktioner. Herudover følges der op på administrationen via de sager, der sendes gennem klagesystemet. STAR er en del af klagesystemet for de afgørelser, som a-kasserne træffer om bl.a. rådighed og sanktioner.

Kontrollen viser, at a-kasserne administrerer rådigheds- og sanktionsreglerne korrekt – de laver meget få fejl, selv om administrationen i høj grad baserer sig på komplekse regler og konkrete vurderinger.

A-kasserne administrerer også med ordentlighed. A-kasserne er ikke omfattet af forvaltningsloven, men er underlagt regler, som i høj grad læner sig op ad forvaltningslovens regler, som skal garantere for god forvaltning og sagsbehandling. A-kasserne har løbende fokus på at følge de helt grundlæggende forvaltningsmæssige principper for god forvaltningskik – ikke kun fordi de er medlemsorganisationer, men også fordi de ved, hvor vigtigt det er for retssikkerheden, at afgørelser, som griber ind i medlemmernes rettigheder, baserer sig på korrekte sagsskridt. Og i sidste ende selvfølgelig fordi, at a-kasserne selv hæfter økonomisk, hvis en sag omgøres i klagesystemet, eller hvis en kontrol med a-kassens sagsbehandling resulterer i, at a-kassen ikke har ret til refusion.

Vi ser derfor kun meget få sager, hvor klageinstanserne påtaler eller omgør a-kassernes afgørelser, fordi reglerne om a-kassernes forvaltning, dvs. sagsbehandling og afgørelser, ikke er fulgt.

BILAG: TAL OM A-KASSERNES INDSATS IFT. RÅDIGHED OG SANKTIONER

JOBLOG

Hver måned ser a-kasserne på, om de ledige har registreret job i en digital joblog, og om de ledige har uploadet de ansøgninger, de skal, eller om der i øvrigt er forhold omkring den lediges jobsøgning, som a-kassen skal følge op på.

Det er der fx, hvis den ledige ikke har søgt job i tilstrækkeligt omfang, ikke har søgt job som fastlagt i krav til jobsøgning eller ikke har overholdt aftaler om jobsøgningen. Her tager a-kassen kontakt til den ledige.

Nedslag: I oktober måned 2023 så a-kasserne på lidt over **66.079** ledige medlemmers jobsøgning og ansøgninger.

Tæt på 99% af de ledige havde i oktober måned registreret jobsøgning i tilstrækkeligt omfang. A-kasserne måtte følge op over for den ene procent, som slet ikke havde registreret jobsøgning – og var dermed i kontakt med denne gruppe af ledige. Af den ene procent, som ikke havde søgt job i oktober, havde kun 0,1 procent stadig ikke registreret jobsøgning i december 2024.

Kilde: [Benchmarking af dagpengemodtageres jobsøgning \(jobindsats.dk\)](#)

SAMTALER

Frem til den 1. januar 2024 holdt a-kasserne cv-samtaler og rådighedssamtaler med de ledige. CV-samtalen skulle holdes senest 2 uger efter den lediges tilmelding. Rådighedssamtaler skulle holdes fast. Første rådighedssamtale skulle holdes mellem måned 0 og 3, og anden rådighedssamtale skulle holdes mellem måned 3 og 6. Efter 6. måned skulle der holdes rådighedssamtaler efter behov.

Fra årsskiftet skal a-kasserne holde jobsamtaler i stedet for faste cv-og rådighedssamtaler – men de skal stadig – nu igennem hele ledighedsforløbet – holde rådighedssamtaler efter behov.

Nedslag: Fra august 2022 til og med juli 2023 holdt a-kasserne **143.358** CV-samtaler, **113.654** rådighedssamtale 1 og **41.143** rådighedssamtale 2.

Hertil kommer et ukendt antal rådighedssamtaler afholdt efter behov.

I oktober måned 2023 blev 91,7% af alle CV-samtaler holdt rettidigt, dvs. senest 2 uger efter tilmeldingen, mens 4,4% blev holdt for sent. Samme måned blev 98,5% af alle første rådighedssamtaler holdt rettidigt, mens rettidigheden lå på 96,2% for anden rådighedssamtale.

Kilde: Egne beregninger ud fra benchmarkingen af rettidighed i afholdelse af samtaler, [Benchmarking af dagpengemodtageres jobsøgning \(jobindsats.dk\)](#) og [Benchmarking af afholdte rådighedssamtaler \(jobindsats.dk\)](#)

SANKTIONER

Hvis den ledige ikke står til rådighed eller selv er skyld i sin ledighed, vil a-kassen undersøge sagen og træffe afgørelse om en eventuel sanktion. Antallet af rådighedssanktioner offentliggøres på Jobindsats.dk – hvor de er opdelt under sanktioner baseret på hændelser i jobcentrene og på sanktioner baseret på hændelser i a-kasserne. Ved hændelser i jobcentrene er der typisk tale om

sanktioner for udeblivelse fra samtaler, mens der ved hændelser i a-kasserne typisk er tale om sanktioner for selv at sige et arbejde op eller blive opsagt fra et arbejde mv.

Nedslag: I 3. kvartal 2023 blev der givet **2.776** sanktioner (typisk udelukkelsessanktioner) på baggrund af hændelser i jobcentrene, mens der blev givet **6.743** sanktioner (typisk 3 ugers karantæne) på baggrund af hændelser i a-kasserne. I samme periode blev der givet **52** arbejdskrav som sanktion. Med et arbejdskrav er der ikke ret til dagpenge, før den ledige har haft 300 timers arbejde inden for 3 måneder.

Det bemærkes, at a-kasserne træffer afgørelse om retten til dagpenge i en række sager ud over ovennævnte sanktionssager. Fx træffer de også afgørelse i sager, hvor den ledige ikke kan få dagpenge på grund af manglende evne (– og ikke manglende vilje –) til at stå fuldt ud til rådighed for arbejdsmarkedet. Disse sager er ikke med i statistikken på Jobindsats over rådighedssanktioner.

Kilde: [Sanktionspraksis i a-kasserne \(jobindsats.dk\)](https://jobindsats.dk)

KLAGESAGER

A-kassernes afgørelser kan påklages til Center for Klager om Arbejdsløshedsforsikring (CKA), som er en del af STAR. Afgørelser fra CKA kan herefter påklages til Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg.

Nedslag: I 2022 blev **1.702** afgørelser i a-kasserne påklaget. 61,4% af de afgørelser, der blev påklaget, handlede om rådighed eller selvforskyldt ledighed. CKA udtalte kritik af sagsbehandlingen i a-kasserne i **3,5%** af sagerne og af a-kassens vejledning af den ledige i **4,3%** af klagesagerne. Det er meget få sager.

Kilde: [Årsstatistik for CKA 2022 \(star.dk\)](https://star.dk)